N°. 29. 1847.

VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 8 Maart.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentiën worden geplaatst à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

ENGELAND.

— De kolommen onzer dagbladen zijn gevuld met lijsten giften welke ten behoeve der Ieren en Schotten door talrijke commissiën, in de hoofdstad gevestigd, worden ontvangen. Een dezer, *the British association* geheeten, aan wiens hoofd de bisschop van Londen staat, had tot den 27. Februarij ongeveer 170,600 p. st. ontvangen.

— De brik *Marwood*, kapt. *Balberine*, vertrok van de Bonnyrivier (kust van Afrika) den 9. September jl., met Ricini-olie geladen en naar Liverpool bestemd. De voorraad ontbrak en den 10. November werden de rantsoenen van elken man verminderd. Den 22. December was er noch vleesch, noch brood meer en het eenige voedsel van de ekwipaadje bestond uit eene geringe hoeveelheid rijst of meel. Een ongeluk komt nooit alleen! De ekwipaadje was te zeer verzwakt, om het vaartuig te kunnen besturen, dat weldra ten speelbal der golven strekte, en gedurende eene maand tot aan den 21. Januarij, werd de *Marwood* door de stormen heen en weder geslagen.

De arme lieden stierven van honger. Zij aten en dronken wat zij verzwelgen konden: leer, Ricini-olie, gedroogde apenvellen, knoopen, beurzen, enz. Enkelen dronken zeewater en wanneer er eene zware mist of fijne regen viel, likten zij het touwwerk en het dek van het schip, tot dat het bloed uit hunne ontvelde lippen en tong sprong. Een man stierf den 22. en een ander den 24. Januarij. De overige ekwipaadje wierp zich gulzig op de lijken der overledenen.

Eindelijk wierpen de schipbreukelingen het anker voor een eilandje, Bideroë, dat tot de Neroë-eilanden behoort, welke een eigendom van Denemarken zijn. De inwoners ontvingen hen gastvrij en voorzagen hen van levensmiddelen en kleedingstukken.

Den 4. Februarij bragt eene noorweegsche sloep hen naar Schotland, van waar zij zich den 10. naar Wick inscheepten.

— Jl. Zaturdag morgen vernam men te Preston, dat eene dame van eene zeer achtingswaardige familie, wonende te Walton-le-Dale, op ongeveer een en eene halve mijl van Preston, zich in de voorbij stroomende rivier Ribble had verdronken, na aan hare vijf kinderen vergif toegediend te hebben. Spoedig aangewende geneeskundige hulp deed vier kinderen herstellen, maar de toestand van het vijfde verergerde voortdurend, tot dat het eindelijk stierf. Gemelde dame was in de laatste dagen bijzonder neêrslagtig geweest.

FRANKRIJK.

— Op den 15. april 1846 wierden te Vienne (departement der Isère) vier huwelijken gesloten; thans zijn al de vier vrouwen weduwen. De laatste der vier op denzelfden dag gehuwde mannen is, nu vier dagen geleden, overleden.

BELGIE.

BRUGGE, den 5 Maart. Gisteren hebben er in onze stad pogingen tot wanorde plaats gehad. Zie hier, hoe dezelve door ooggetuigen verhaald zijn. Om een uur namiddag vormde zich eene zamenrotting van straatjongens voor het huis van den bakker *Christiaens*, in het naburige gehucht Scheepsdaele. Een der jongens ging binnen en vroeg een koekje, zonder geld. Op de weigering der winkelierster ging de knaap heen, en op hetzelfde oogenblik werden alle de ruiten met steenen ingeworpen. *Christiaens* was afwezig, en zijne verschrikte vrouw vlugtte met hare kinderen langs eene achterdeur uit. Weldra drong de kleine bende in huis, roofde al het brood, hetwelk door op den loer liggende vrouwen werd weggedragen, vervolgens sloeg men al de meubelen aan stukken en smeet ze op de straat. Ondertusschen vermeerderde de bijeenrotting; de kleine plunderaars werden door groote vervangen, en het gansche huis verwoest. Middelerwijl was de veldwachter der gemeente naar Brugge geloopen om den bijstand der gendarmen te vragen. Ten drie ure waren negen mannen van dit wapen ter plaatse, en hunne tegenwoordigheid was genoeg, om de zamenscholing te verstrooijen.

Tot dusverre wist men van dit alles bijna niets in de stad; maar de optogt der gendarmen, en de komst van eenige personen van buiten, openbaarde alles. Dadelijk liep er een ontzettende menigte volks naar de Ezelspoort, langs waar men naar Scheepsdale gaat. De burgerlijke en militaire overheden, insgelijks verwittigd zijnde geworden, deden een sterk piket kurassiers aan de gemelde poort stellen, om het volk te beletten uit te gaan. Toen vormden zich de zamenrotting op de binnenvesten en in de Ezelsstraat.

Deze zamenrotting was eerst zeer stil; maar om vijf ure hebben eenige afzigtelijke mannen de glazen eener naburige broodbakkerij ingeworpen. De aanrukking van eene versterking troepen verhinderde verdere baldadigheden. Om zes ure trok het volk naar de groote markt, gevolgd door de kurassiers en de infanterie. Daar heeft het volk eenige kreten aangeheven, en een steen is in de glazen van een tabakswinkel geworpen. De kurassiers stonden in goede orde in het midden der markt.

Om acht ure stool de menigte naar Simon Stevynsplaats, waar de vensters eener bakkerij zijn ingeslagen. De zamenrotting werd echter weldra door de kurassiers uiteengereden. Nadien vormden zich zamenscholingen op verschillende punten, zonder echter iets dreigends te vertoonen. Ten tien ure was het volk uiteen, en vóór middernacht waren de troepen naar hunne kazernen teruggekeerd. De lantarens zijn den ganschen nacht blijven branden.

Er zijn sedert gisteren avond vier aanhoudingen geschied, waaronder drie straatjongens, een vijfde persoon, dien men bij de plundering op Scheepsdale gezien en erkend heeft, is voortvlugtig. Heden zijn alle de wijken der stad, uit voorzorg, geheel den dag door patrouiljes doorkruist geweest, en een sterk detachement kurassiers stond met gezadelde paarden, onder de stads-hal. Men heeft deze morgen eenige tot opstand opwekkende schriften hier en daar uitgestrooid gevonden.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, den 5. Maart. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is ingekomen eene missive der commissie van landbouw in Limburg, ten geleide van een afschrift van een aan Z. M. toegezonden adres. Dit stuk niet geregeld zijnde, wordt ter zijde gelegd.

De voorzitter geeft kennis, dat door de afdeelingen tot rapporteurs over de ontwerpen, betrekkelijk het wetboek van strafregt, benoemd zijn de heeren *Kniphorst*, *van Twist*, *Uitwerf Sterling*, *Luzac* en *Jongsma*.

De kamer gaat thans over tot de benoeming van haren griffier. Tot stemopnemers worden benoemd de heeren *Anemaet*, *Hoffman*, *Kien* en *Egter*.

Na drie gehouden stemmingen is de heer *D. Veegens*, redacteur der *Staats-Courant*, tot griffier benoemd.

Daarna is de vergadering gescheiden.

ARNHEM, den 3. Maart. Sedert gisteren is hier het gerucht vrij algemeen, dat de kapellaan *Gepkens* den heer procureur-generaal bij ons provinciaal geregtshof tot eene bijeenkomst zou hebben uitgenoodigd, dat die magistraatspersoon een gesprek van ruim een uur met hem zou gehad hebben, en dat *Gepkens* in die bijeenkomst tot volledige bekentenis zijner misdaad zou gekomen zijn. — Welk een' hoogen graad van waarschijnlijkheid dat gerucht ook hebben moge, deelen wij het toch slechts als een *gerucht* mede.
(*Arnh. C.*)

NIJMEGEN, den 2. Maart. Naar men verneemt, is onder Lunteren voor eenigen tijd een gruwzame moord gepleegd. Door toevallige omstandigheid geraakte het been van een mensch zigtbaar, waarvan het vleesch door eenig dier scheen afgeknaagd te zijn. Bij opgraving kwam een lijk te voorschijn, hetwelk bleek te zijn dat van eene vrouw, welke, sedert bijna een half jaar, was vermist. Men vermoedt, dat de vrouw aldaar levende is ingegraven. Eene commissie uit de arr.-regtb. te Arnhem heeft voorleden Zaturdag te Lunteren eene schouw over het lijk gevoerd en derwaarts medegenomen den man van de bedoelde vrouw, die, wegens eene andere zaak, gevangen zit en ten aanzien der moord verdacht schijnt gehouden te worden.

MIDDELBURG, den 5. Maart. Men verneemt uit eene goede bron, dat, zoowel voor *Jeremias Lauret* en zijne *zeventien* mede ter dood veroordeelden, als voor *Felicita Calle*, tegen welke gelijke straf is uitgesproken, en van welke beide zaken vroeger in deze courant verslag gegeven werd, verzoekschriften aan Z. M., tot het bekomen van gratie, ter griffie van het Provinciaal Geregtshof alhier zijn overgebragt en van daar verzonden.

VLISSINGEN, den 6. Maart. Bij het ter perse leggen dezer vernemen wij, dat eergisteren avond te Brugge de oproerige gedragingen nog geen einde hadden, maar er in eene zekere straat eene zamenscholing van meer dan 3000 personen plaats had, welke men, zoo mogelijk, door kracht van wapenen trachtte te stillen. Ook zoude gisteren reeds op de markt en op andere openbare plaatsen te Brugge het geschut zijn geplaatst om de oproerigheden te beteugelen.

Ook te Eecloo en Gend zouden gelijke onlusten plaats hebben, welke men evenwel tracht te beteugelen, daar op beide plaatsen geschiktere maatregelen dan te Brugge zouden genomen zijn. Wij vermeenen deze berigten uit eene vrij goede bron mede te deelen. Men zegt dat de politiek er niet vreemd aan is. Wat moet er toch van komen bij al die ellende en stijgende duurte van alle levensmiddelen. Mogt toch Nederland van dit alles bevrijd blijven!

INGEZONDEN-STUKKEN.

Gedachten over de armoede in ons vaderland.

Dat de armoede op eene schrikbarende wijze in ons vaderland toeneemt, is buiten twijfel. Daar het thans aan iedereen geoorloofd is, zijne gedachten door de drukpers openbaar te maken, zoo zal het ook mij niet ten kwade kunnen geduid worden, dat ik over deze gewigtige aangelegenheid mijne denkbeelden in het midden breng, en aan het oordeel van anderen onderwerp.

De grondoorzaak van het toenemen der armoede in ons land ligt, naar mijn gevoelen, daarin, *dat de middelklasse niet genoeg beschermd wordt.* In alle maatschappijen bestonden er steeds verordeningen om de zwakkeren tegen de sterkeren te beschermen. Iemand die met groote ligchaamskrachten begaafd is, mag daarom zijnen zwakken medeburger niet onderdrukken of tot zijnen slaaf maken: zelfs de laatste zweem daarvan — de heerlijke regten — zijn in ons vaderland zoo goed als afgeschaft. Maar er is eene kracht veel vermogender, dan de ligchaamssterkte, er is een tijrannie veel drukkender, dan die des adels: — het is de magt van den rijkdom; men kan zonder te vechten elkander benadeelen en in ellende storten — het is door onbeperkte industrie.

Wij willen onze stelling, door de ontwikkeling daarvan in eenige bijzonderheden zoeken te staven.

In oude tijden had men heerlijke regten. De boeren moesten tienden en andere recognitiën opbrengen; zij waren verpligt heerendiensten te verrigten; — maar de heer was ook hun beschermer en vader, hij was hun toevlugt in den nood; het waren *zijne* boeren, maar hij was *hun* heertje, waarop zij zich verhovaardigden (!). Thans koopen kapitalisten landen aan landen, maken vele kleine boerderijen tot eene groote hofstede om alzoo minder gebouwen te moeten onderhouden, en doen den boer pachten betalen, die naauwelijks op te brengen zijn. Deze kan niets overleggen, schoon hij zwoegt en slaaft; hij moet zijne arbeidslieden zoo beknibbelen, dat zij slechts van den eenen tot den anderen dag kunnen *leven*, — maar zonder dat iets overschiet voor kleeding en deksel, veel min om op te leggen voor den winter of voor den zieken en ouden dag. Zoo slaven en vroeten dan honderden voor éénen; maar die ééne kent hen niet; hij woont dikwijls zoover verwijderd, dat hij zelfs hunne ellende nooit ziet; hij kent alleen den administrateur of den pachter, en als deze in gebreke blijft, hem te betalen, dan wordt deszelfs goed verkocht, hij zelf weggejaagd — om plaats te maken voor eenen nieuwen pachter, die het waagt zijn klein vermogen te gebruiken, ten einde eerste slaaf onder vele slaven te zijn.

DE MILITAIRE COMMISSIE.

—

(Vervolg van onze vorige.)

- Eens op eenen nacht, zeide de kolonel, toen ik ter naauwernood in bed lag, terwijl ik den ganschen dag tot laat in den avond zwaar werk had verrigt, kwam men mij wakker maken, en ik ontving het bevel, aan eenen man te gehoorzamen, welken men mij voorstelde. Het was een lid der revolutionnaire commissie. Het bevel was in orde. Die man beveelt mij terstond, drie honderd soldaten mede te nemen en hem te volgen. Ik kleed mij in der haast, geef mijne onder-officieren bevel, tot het uitrusten der manschappen, en het detachement is weldra op de been. Wij rukken stil door de straten. Men nadert de poorten van Lyon; welke men doortrekt; het morgenrood begon zich aan de oosterkimmen te vertoonen, toen wij ons in het veld bevonden. Ik wist nog niet, waar wij heen gingen. Wij hadden ongeveer drie mijlen afgelegd. Wij kwamen tot een dorp, schier op gelijken afstand tusschen Lyon en Belley gelegen. Het dorp heette Cromiux; alles scheen aldaar rustig en stil te zijn. Op honderd schreden afstand van de woningen hielden wij halt. De commissaris beval mij, de wapenen te doen laden, en het dorp te omsingelen, terwijl hij uitdrukkelijk gebood, dat men moest schieten op elk, die uit het dorp wilde vlugten. Nadat [illegible] hadden wij eenigerhand binnen het dorp; terwijl zich de commissaris aan de spits van het detachement en ik mij steeds aan zijne zijde bevondt. De kalmte en de schoonheid van dit tooneel zijn mij steeds in den geest gebleven. Dit land is heerlijk schoon; gij zijt er welligt geweest.

- Ik ben er zeer in de nabijheid geweest. Ik ben door Bellegarde en Nantes naar Genève gegaan.

- Gij kent alzoo die schoone witte huizen, die lange en platte daken van roode pannen, die geheime loiken en die wijngaarden, die naar de Italiaansche wijze langs pilaren geleid worden. De zon was even op, het was een heldere hemel, en de lucht was koel; de groene toppen der bergen warmpjes bestraald door een morgenglans, vlugtieden aan den gezigteinder. Men was ter naauwernood opgestaan. Wij ontmoetten op weg een meisjes, dat barrevoets hare koe naar de weide voerde, en, om ons te zien voorbij gaan, staan bleef, terwijl zij hare ordeloos hangende haarlokken achter de ooren zamen schoof. Bij de eerste huizen deed de commissaris eenen bok dooden, den bodem van een okshoofd inslaan, om hier mede onze manschappen te verfrisschen. Tot hiertoe, zeide de kolonel op eene ongekunstelde wijze, tot hiertoe ging alles wel; maar gij zult gaan hooren..... Een geroffel der trom herstelde de orde, en wij trokken door de voornaamste straat van het dorp. Weldra ontstond er eene beweging, de vensters werden geopend, men kwam aan de deur zien, en trad buiten het huis; de verbazing de weifeling weerhielden die arme lieden, maar echter was alom een kwaad gerucht in omloop. Wij bleven bij elk huis staan, de commissaris trad binnen, en ik volgde hem met vier of vijf voltigeurs. Hij trad met eenen haastigen en linkschen tred voorwaarts, terwijl zijne groote vreesselijke oogen hier en daar rondzwierven; maar die eerste huizen waren zoo arm en schamel, de muren zoo naakt, de slaapsteden zagen er zoo droevig uit, dat hij geen woord te zeggen vond.

In een dier stulpjes vond hij echter boven een berookt lijstwerk, een ik weet niet welk beeld van godsvrucht, staande in een oud houten lijstje; hij rukte de lijst uit elkander, verbrijzelde die, predikte aan die brave lieden, die verstomd stonden, dat God niet meer bestond, en hield eene schoone vaderlandsche redevoering over die schandelijke bijgeloovigheden; vervolgens legde hij een assignaat van vijf franken op een meubelstuk, als wilde hij de schade betalen.

- Dit deed hij ongetwijfeld ook, om u zijne belangloosheid en zijne handelwijze jegens het volk te toonen?

- Ja, dit zal zeker zijn oogmerk zijn geweest. Wij kwamen midden in het dorp, alwaar de huizen, die een beter uiterlijk voorkomen hadden, aankondigden, dat aldaar de meer gegoede burgers woonden. Gij hadt moeten zien, hoe de verslagenheid en de vrees op het aangezigt dier ongelukkige familien, die eensklaps door den bliksem scheenen getroffen te zijn, te lezen stonden. Men wist alles, wat te Lyon was voorgevallen. De vrouwen vielen sidderende ter aarde neder; de dienstmeiden jammerden en huilden; de mannen, zoo bleek als de dood, naderden met eenen hartverscheurenden glimlach.

- Komaan, burgers, zeide de commissaris op eenen lossen toon; het spijt mij, dat ik ul. moet komen storen; maar men heeft mij uitdrukkelijk bevolen, dat ik ul. naar Lyon moet medebrengen; pligt gaat voor alles.

- Men wist, zoo als ik u gezegd heb, hoe dat men te Lyon met de burgers leefde, men wist, dat elk gearresteerd persoon in de gevangenis geworpen en dat al de gevangenen ontbalsd

— Zoo verarmt de boerenstand; en al die van den boerenstand leven moeten, verarmen insgelijks: alleen de kapitalist vaart er wel bij. — Hij gaat des zomers wat geld verteren — niet op zijn goed, maar te Aken en Spa of nog verder!

Doch een ander kapitalist rigt eene kolossale fabrijk op. Hij fabriceert op éénen dag meer dan duizenden van menschen noodig hebben; al de honderden, die voor hem werken krijgen naauwelijks zooveel dat zij iederen dag brood hebben; worden zij oud of ziek, is het winter of vallen zij buiten werk, zij komen tot last van de armenfondsen. Men weet niet meer van die oude keurmeesters en stempels waardoor de koopers gewaarborgd waren, dat zij niet bedrogen wierden en waardoor de nederlandsche waren over den ganschen aardbol de voorkeur hadden; op ieder stuk of dozijn of gros wint de fabrikant *zeer* weinig; hierdoor raakt zijne waar aan den man, door zijn groot vertier heeft hij echter een groot inkomen, doch ook *hij alleen:* zelfs die de zoo goedkoope waren koopen gaan achteruit, — niet alleen omdat het veeltijds ware naar het geld is; maar vooral omdat zij leven moeten van de menigte, onder welke slechts één is, — de eigenaar der groote fabriek, — die wel vaart. Zoo verarmt de groote hoop der stedelingen en al die van het gros der bevolking leven moeten. Gelooft niet, gij die tot de middelklasse behoort, dat lage daggelden en goedkoope waren u voordeelig zijn. Gij zoudt gemakkelijk weder aan uwe vrouw een jakje van zes schellingen de el kunnen koopen, of den man die uwen moestuin omspit des zomers 18 en des winters 15 stuivers daags kunnen geven, als er maar welvaart rondom u ware en gij van bedelaars en armen-taxen verschoont bleve. Alleen zij die in het bezit van een vast inkomen zijn, hetzij wegens de rente en opbrengsten hunner bezittingen, hetzij wegens hunne bedieningen van den staat, hebben er op den duur voordeel bij.

De geldleeningen door den staat zijn ook een bederf voor den middelstand. — Zeer velen bederven zichzelven door het opnemen van gelden; doch als men het vrijwillig voor zichzelven doet, dan kan men berekenen waarom men het doet; en men is vrij, om zulks te doen of te laten; ook heeft dit opnemen zijne grenzen, daar niemand ons ligt meer zal geven, dan wij bezittingen in verband kunnen doen; maar van de intresten, die wij jaarlijks door middel van 's lands kas aan de bezitters der effecten moeten opbrengen, kan de burger zich niet ontslaan; — en de som heeft maat noch perk. Zoo zend de rijke jaarlijks hetgeen hij overgewoekerd heeft in de schatkist, om zijne minder gegoede medeburgers voor nog grootere som aan hem cijns-pligtig te maken. Zij die te voren recognutien aan den ambachtsheer opbragten kenden hunnen heer en gingen in nood bij hem om ondersteuning; maar de houders der diplomata van deze onze cijns-pligtigheid kennen wij niet en er is in nood niets van te hopen. Ook de handel in effecten is een handel in iets, dat geene wezenlijke waarde heeft. Beter ware het, dat zij hunne schatten, even als de Groote Mogol in schatkelders moesten bergen. Ze zouden dan op koopvaardij of visscherij gaan denken; — iets zoo nuttig bij overbevolking, omdat dan een groot deel der burgers op de zee zich ruimte zoekt, zonder op te houden burger te zijn; — maar buitendien zoude het geld op duizenderlei andere wijzen besteed moeten worden; en men zoude niet alleen leven, maar ook *moeten laten leven.* Wat beduidt het toch eene menigte rijken in een land te hebben, als ze met hunne rijkdommen geen nut stichten; ja niet eens de lasten helpen dragen? En welk eene denkbeeldige rijkdom is het niet als er geene goederen of panden zijn voor de waarde, die er op de effecten uitgedrukt staat.

Men zegt wel de staatsschulden zijn noodig, om den vrede te bewaren en om op de bescherming van andere rijken te kunnen rekenen: — maar wat is dat voor eenen vrede, die slechts gebouwd is op eene verbintenis der vermogenden; om de minvermogenden cijnspligtig te houden? Welke waarde heeft eene bescherming, als die slechts ten doel heeft, om het volk te doen betalen?

Ook het systhema, om alles bij aanneming te laten doen is een bederf. Zoo wordt er gewerkt zonder behoorlijke belooning; dikwijls moeten de aannemers, om geene schade te lijden, tot bedriegerij de toevlugt nemen. Alleen hij, wiens inkomen hetzelfde blijft, al verarmen al zijne medeburgers, alleen de rijke of de beambte heeft er voordeel van; indien hij namelijk met arendsoogen bij het werk is, en zich zoo voor bedrog vrijwaart. Jaarlijks zal hij voor de werken, die hij te doen heeft, nieuwe liefhebbers vinden, die uit zucht om toch iets te doen te hebben, of om alzoo bekend te worden, zichzelven bederven, en anderen van hun bestaan berooven.

En anderen van hun bestaan berooven. Ja de middelklasse wordt niet alleen door de groote kapitalisten verdrukt, maar zij kampen onderling en vermoorden elkander. Als het met degens en vuisten geschied komt de overheid tusschenbeide. Maar diende in eene welgeordende maatschappij de overheid ook niet te zorgen dat men niet door te ver gedrevene vrijheid van industrie, elkander ten gronde hielpe, en dat de gezeten burger niet door vreemde gelukzoekers, slechte speculanten, of door opzettelijke bedriegers en wier voornemen is bankroet te gaan, werden onderdrukt.

Als iemand in het belang der plaats en van de reizigers zijn vermogen gebruikt, om eene goede herberg te stichten, dan moet hij niet door kroegjes van de dagelijksche penning beroofd worden: — van enkele reizigers kan hij niet leven; hij verarmt in zijne welingerigte herberg; dezelve vervalt, of hij verkoopt ze in tijds aan iemand, die zich gouden bergen belooft, maar, even als hij, er dagelijks armer in wordt.

Als iemand zich geoefend heeft, om een ambacht grondig te kennen; als hij zich alle instrumenten en hulpmiddelen aangeschaft heeft, om zijne medeburgers goed en trouw te helpen, dan dient hij beschermd te worden tegen die bazen, wier meesterschap alleen gegrond is op het patent, dat zij betaald hebben; maar die noch kennis, noch bekwaamheid, noch de benoodigde hulpmiddelen daartoe bezitten; die in oude tijden niet eens knecht, maar slechts handlangers, brasems of oppermans hadden kunnen zijn. Die wel niet in staat zijn, om een werk van gewigt te doen, maar toch rondloopen, om allerlei lapwerk en kleinigheden te verrigten. Maar juist al die kleinigheden moet een gezeten ambachtsman hebben, of hij kan van zijn bedrijf niet leven, veel min zijne burgerlijke en kerkelijke lasten en armen-taxen (waar die bestaan) opbrengen: in plaats van vruchten te trekken van zijne bekwaamheden, verarmt hij en .... zoo *hij* al niet armlastig wordt, zijne kinderen toch zullen door soep-commissien en wat al meer moeten in het leven gehouden worden.

Dan wil men werkzaamheden zoeken voor degenen die zonder werk geraakt zijn: maar men verkoopt de fabricatien onder de waarde en brengt hen die van zulk een bedrijf nog leven tot den bedelzak; of men laat onnutte werken verrigten; het volk ziet het, raakt zorgeloos, zelfs lui: — want zeggen ze: « men moet ons toch houden." Geen verderfelijker maatregelen daarom dan die voorschriften en hoogere tusschenkomsten. Een vogel moet zelf zijne graankorrels zoeken; als wij ze voor hen moesten opgaren, wij zouden ze niet vinden, en levert de eene akker geen eten meer dan moeten ze naar eenen anderen vliegen. (2)

Door het onderwijs te bevorderen en zedelijkheid aan te kweeken, zal men het ook niet gedaan krijgen: men werkt daaraan reeds van het begin dezer eeuw en het wordt steeds slechter. Als gij de kinderen der verarmden op uwe scholen wilt nemen, zoudt gij ze wel eerst moeten reinigen, kleeden en voeden. Maar het is ook *de paarden achter den wagen spannen;* juist dat vruchteloos kampen tegen de omstandigheden des tijds, waardoor men, wat men ook slave en zorge steeds achteruitgaat en tot armoede vervalt, leidt tot dwaze en verkeerde stappen; — velen van hen, die nu in de gevangenis zitten te zuchten of die de schavotten betreden, hebben eene voor hunnen tijd goede opvoeding gehad en zouden, indien de voormalige beschermende wetten voor den middelstand gebleven waren, nu zonder twijfel onder de leden van gemeente-besturen of van kerkenraden geteld worden. Maar *een berooide beurs, maakt berooide zinnen.*

Doch wat wilt ge dan doen? vraagt welligt iemand. Gilden oprigten? Ontrouw zijn aan de schuldeischers van den staat?

Voorcerst kom ik er vooruit, dat ik het heil niet zoek in eenige vorm van regering. Tegenwoordig wacht men alle heil van, zooals men het noemt, een grondwettig bestuur, — met praat-vergaderingen (parlementen). Ruim eene halve eeuw geleden was het *vrijheid, gelijkheid, broederschap:* — nu is het *constitutie.* Het kan toeval zijn, dat juist met dat overnemen van dien Engelschen regeringsvorm, ook tot ons overgekomen is die kolossale rijkdom, naast de schrikbarendste armoede, met een begin van armen-taxen enz. — Het is echter niet zeker, dat dit noodzakelijk met deze te zamenhangt. Men heeft onder alle soorten van regeringsvorm het volk voorspoedig en gelukkig gezien. Gilden op te rigten, even als die voorheen bestonden, is niet mogelijk. Duizende omstandigheden deden dezelve zoo worden, als ze waren. Ze zijn gevallen; de omstandigheden en begrippen zijn veranderd; hetgeen deze tijd voortbrengt moet naar dezen tijd gewijzigd zijn. Genoeg zal het zijn als de wetgevende en uitvoerende magten overtuigd worden, *dat in eene welgeordende maatschappij de minvermogende tegen de meervermogenden moeten beschermd worden; en dat er ook dient gewaakt te worden, dat de een den ander niet te gronde brenge.* Zoo moet ook alles in het werk gesteld worden, om de aangegane verbintenissen met de schuldeischers van den staat gestand te doen; op ontrouw zoude geen zegen te wachten zijn: — als men slechts *door eerlijke middelen de renten tracht te verminderen en iedere gelegenheid te baat neemt, om de kapitalen af te lossen.* Men schrikke niet af door de onbeduidendheid der aflossing, bij zulk eene onzaggelijke schuld. *Waar afgaat, en niet bij komt, dat verminderd, en door aan te houden, wint men.*

(1) Hoevele dorpen in Zeeland hadden hunne welvaart aan de familie van den heer, op het slot wonende, aan zijne giften en ondersteuningen te danken. Thans zijn de dorpelingen bevrijd, zelfs van den invloed, die de heer nog op het aanstellen van eenige ambtenaren of beambten had. De sloten worden verkocht en afgebroken: — maar ook de welvaart des dorps is verdwenen. Geen heer zal meer eenen boer binnens kamers voor het vangen van eenen haas afranselen, — zoo als men verhaalt, dat voor eene eeuw op zeker dorp in Zuid-Beveland wel eens geschiedde; — maar nu worden de arme lieden door de onverbiddelijke opzigters der jagt vervolgd en in de gevangenis gesloten voor het vangen van een handvol paling, die morgen door de sluis in zee zoude spoelen.

(2) De landverhuizingen zouden voor ons land misschien geen kwaad zijn, indien men zorgde, dat er geene arme vreemdelingen de plaats der landverhuizers innamen. Moest men niet onderzoek doen, of zij die uit vreemde rijken herwaarts komen, genoegzame middelen bezitten, om niet ten laste der ingezetenen te geraken? Het ware te wenschen dat de plaatselijke besturen daarvoor verantwoordelijk gesteld wierden, en, bij al de op te maken staten, jaarlijks een staat der uit vreemde rijken aangekomenen en de waarborgen voor derzelver toereikend bestaan moesten inleveren.

MENGELINGEN.

ALLERLEI.

—

In zeker Fransch dagblad stelde onlangs een St. Simonist de volgende vraag voor: « Hoe komt het, dat, terwijl alle *hazard-spelen* bij de wet verboden zijn, het huwelijk nog steeds veroorloofd is?"

—

Een Franciskaner monnik geraakte in eene lofrede op den heiligen FRANCISCUS zoo zeer in geestdrift, dat hij beweerde, dat de groote heilige door éene enkele leerrede 10,000 menschen op een *onbewoond* eiland bekeerd had.

—

« CHRISTOFFEL, maak de deur open, er klopt iemand," zeide een doove kleermaker tot zijnen leerjongen, toen de bliksem in het dak van zijnen woning was geslagen, en de helft van het huis was ingestort.

—

Toen een jongeling, die er zeer verwijfd uitzag, en als een modegek gekleed was, zich met eene dame bij zekeren priester aanmeldde, om in den echt verbonden te worden, vraagde deze op een ernstigen toon: « Wie van u beiden is de bruid?"

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 6. Maart. Sedert den 4. dezer zijn van Antwerpen de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild.

Sophia Catharina, H. Wolthekker, suiker en haver, de Vriendschap, F. F. Biezen, haver, beide Liverpool; Victorine Melinie, J. Barbey, zink, Havre de-Grace.

Stads-Poorten.

Opening des morgens ten 4 1/2 ure.
Sluiting des avonds 7 «
Finale sluiting. De Waterpoorten ten 9 ure en de Rammekens- en Duinpoort ten 10 ure.

---

werden; gij kunt dus denken, welken schrik en angst die bloedbaden in de dorpen hadden verwekt. De vrouwen begonnen te weenen, te kermen, wierpen zich op de knieën, of vielen in onmagt. De mannen kraamden met eene gebrokene stem, ik weet niet welke protestatiën van burgerdeugd uit. De commissaris liet hun de eerste woorden uitspreken, en zeide vervolgens:

— Ik zie wel, dat gij bevreesd zijt. Maar wat drommel wij zijn toch geen steenen. Hoort, daar gij allen brave lieden, goede burgers zijt, zal ik wel een goed woord voor u doen, en zorgen dat gij.......

Een straal van hoop, eene soort van gedwongenen lach verscheen op hun aangezigt. Men maakte eene beweging, men stond met openen mond te wachten.

— Hebt gij geld? Indien gij hetzelve aan het vaderland wilt opofferen, en mij eeniger wijze schadeloos stellen, dan zou ik ul. wel door de vingeren kunnen zien en u hier laten.

Gij begrijpt wel, dat de ongelukkige landlieden, terstond hunne portefeuilles bragten en al het geld en goed, dat zij hadden, afgaven; zij gingen zelfs hunne oude horologien of een of ander juweel, van hunne voorvaderen afkomstig, opzoeken, om dit te geven; ja men had medelijden met die ongelukkigen, wanneer men zag, dat zij zich van hunne familie-overblijfselen, welke zij als eenen kostbaren schat in hunne huizen bewaarden, beroofden, om zich zelven vrij te koopen. Dan, de commissaris was daarenboven nooit genoeg voldaan; hetzelfde bezoek werd insgelijks en met hetzelfde gevolg in de voornaamste huizen van het dorp gedaan, dat, zoo gij ziet, spoedig en zonder gedruisch geplunderd werd. Er bevond zich in dat dorp ook eene kerk, en de pastorij lag niet ver van dezelve. De commissaris zeide mij, dat hij naar den pastoor wilde gaan. Ik deed hem opmerken, dat men hem, ten gevolge der gebeurtenissen, misschien niet te huis zou vinden, de commissaris antwoordde mij, terwijl hij zijnen stap bespoedigde; men moet ons niets te verwijten hebben.

Het was een klein huisje, dat, mij dunkt ik zie het nog, meer dan half met het loof van wijngaarden bedekt was. Op den stoep zat een klein kind, dat in de zon met eene geit speelde, die aan den voet van eenen plataanboom met eene touw was vastgebonden; de commissaris vroeg het of iemand te huis was. Het hief het hoofd op, sloeg hetzelve terstond met die groote vreesachtigheid van de kinderen in het zuiden ter neder, en wees vervolgens met den vinger naar het huis. Wij zagen bij den ingang van het huis eene meid ten voorschijn komen, die den moed niet bezat, eene beweging te maken noch op onze vragen te antwoorden. Wij drongen binnen de kamer, de pastoor zat in eenen grooten zetel aan het venster te lezen; het was een grijsaard van eene groote gestalte, een mager, bleek man, wiens lange haren wit gepoeijerd waren, hij hief het hoofd op en staarde ons aan.

— Ja! zeide de commissaris terwijl hij hem aanzag, zonder dat hij hem groette, ja, u moet ik hebben, vriend gij zijt de man, die ik vooral moet medevoeren. De militaire commissie moet u ondervragen: Gij zult met mij naar Lyon gaan, ... en wel dadelijk.

De pastoor zette den bril af, en plaatste denzelven in zijn boek, dat hij op tafel legde, en wilde eene vraag doen, doch de oude grijsaard kon geen woord uitbrengen.

— Kom, zeide de commissaris, laat ons gaan, de tijd is te kostbaar, om denzelven te verliezen; wij zullen terstond vertrekken. In Lyon zult gij kunnen zeggen wat gij te zeggen hebt, maar daar is geen doen aan, gij moet noodzakelijk medegaan.

De pastoor staarde ons met verwilderde blikken aan, en zeide nog: mijnheer ik ben in het land bemind, en men had mij verzekerd, dat indien ik mij naar de wetten schikte ik. ...

— Wees stil, hernam de commissaris, de wet is regtvaardig.... Overigens, voegde hij er bij, neem ik u onder mijne bescherming. Wanneer gij eens te Lyon zult zijn, zal ik u niet verlaten.

— Welnu, mijnheer ik zal stil zijn en u volgen.

— Maar terstond.

— Het zij zoo mijnheer, ik zal doen wat gij zult willen.

— In Lyon zult gij gebrek aan geld hebben, men heeft in de gevangenis niet wat men begeert. Gij moet al wat gij hebt medenemen. Ik zal mij met alles wel belasten.

De pastoor haalde de schouders op, ging eene groote kast openen, en bragt in het hol der hand een stukje papier, waarin zich twee kroonen bevonden:

— Kom, gij schertst; gij hebt geld in uwe kerk, in de sacristij. Gij moet ons dat geld geven.

Ter zelver tijd gaf ons de commissaris een teeken hem te volgen door eenen gang, die naar het binnenste der kerk heen leidde. De pastoor die naar de meid was gegaan, om haar te zeggen wat zij doen moest, spoedde zich ons voor te gaan, terwijl hij zeide dat in de kerk niets anders dan versierselen waren.

(Vervolg hierna.)

TE VLISSINGEN, BIJ A. Wed. VAN BIEZEN.